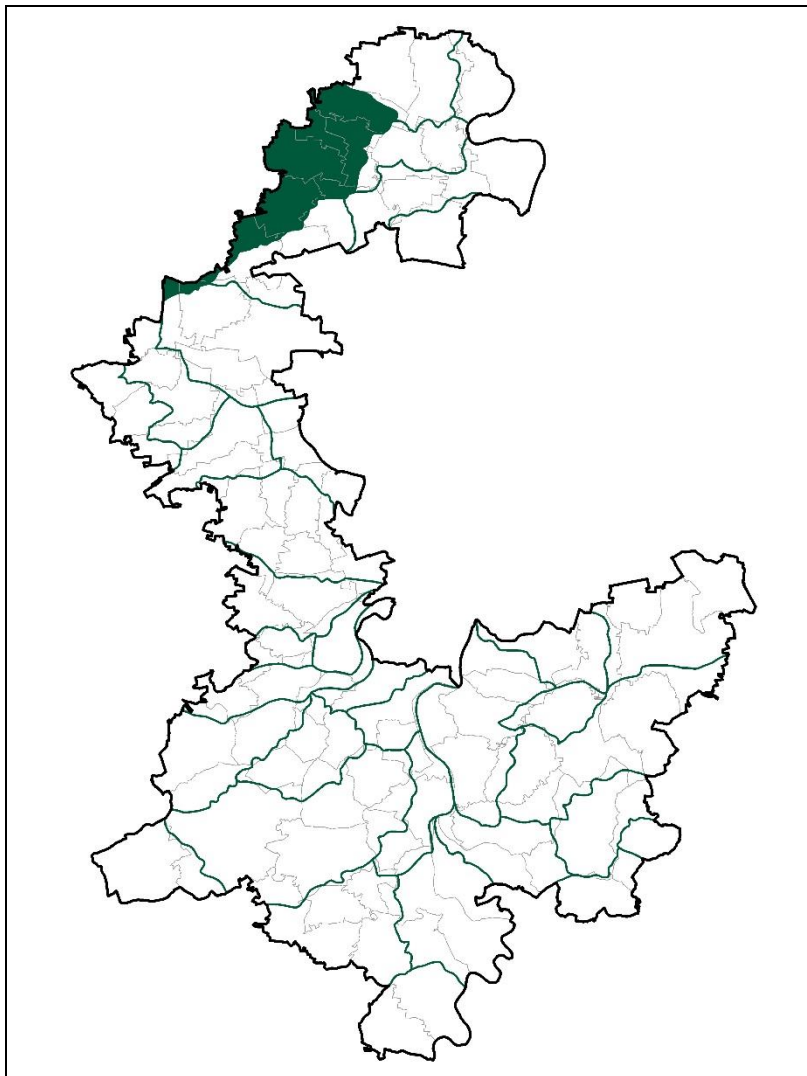

ZÁKOLANSKÝ POTOK

03

VYMEZENÍ KRAJINNÉHO OKRSKU

Malé Číčovice

Noutonice

Okoř

Dotčené obce:

Jeneč, Dobrovíz, Středokluky, Číčovice, Okoř, Lichoceves, Svrkyně, Červený Újezd, Kněževs, Tuchoměřice, Velké Přílepy

Sousedící krajinné okrsky:

01 – Turské pole, 04 – Podmoráň, 05 – Podletišť, 07 – Letiště, 08 – Zápraží

Popis vymezení krajinného okrsku:

Krajinný okrsek zahrnuje celé povodí Zákolanského potoka na území SO ORP Černošice. Západní hranici KO tvoří hranice SO ORP Černošice.

ZÁKOLANSKÝ POTOK

03

STÁVAJÍCÍ KVALITY / CHARAKTERISTIKY KRAJINNÉHO OKRSKU

VODNÍ REŽIM

KO zaujímá celé pravobřežní a asi polovinu levobřežního povodí Zákolanského potoka (západní hranice SO ORP Černošice plochu povodí i samotný vodní tok na několika místech přetíná). Pro tento KO utváří vodní režim především Zákolanský potok a jeho drobné přítoky. Jižní část KO má charakter intenzivně využívané zemědělské krajiny, která se postupně zařezává spolu s jednotlivými přítoky do údolí Zákolanského potoka. V severní části KO (pod Okoří) se tok již zařezává do krajiny a vytváří nivu ohraničenou strmými svahy. Niva Zákolanského potoka je místy přirozená, jsou v ní zachované dva rybníky (ve Středoklukách a nad Okoří) a několik mokřadů. Ve Velkých Čičovicích se nachází zaniklý rybník. Na kvalitu povrchových vod má vliv absence ČOV v obcích Čičovice, Okoř, Lichoceves. Přítoky Zákolanského p. jsou ohroženy splachy z velkých půdních celků a zemědělských podniků. Na některých místech není dodržena ochranná zóna kolem vodních toků. Přirozená deprese v místě bývalého hradního příkopu pod hradem Okoř se nabízí jako prostor pro poldr, který by mohl v případě povodňových stavů ulehčit vodnímu toku. Severně od Středokluk a jižně od Okoře se nalézají další významnější přirozené terénní deprese, které má potenciál na zvýšení retence vody v krajině.

HOSPODAŘENÍ V KRAJINĚ

Hospodaření na území KO má dvě velmi odlišné polohy. Na plošinách a svazích mimo nivu Zákolanského potoka probíhá intenzivní zemědělské hospodaření, v údolích Zákolanského potoka a jeho přítoků (bezejmenné toky od Lichocevsí a Svrkyně), je mozaika luk a pastvin, lesů a nelesní zeleně a soukromých zahrad.

ZÁKOLANSKÝ POTOK

03

OSÍDLENÍ A URBANIZAČNÍ PROCESY

V krajinném okrsku Zákolanský potok se nacházejí obce Svrkyně s místní částí Hole, Lichoceves, Noutonice, Okoř, Číčovice, Středokluky s prostorově oddělenými částmi Černovičky a Nové Středokluky, část obce Dobrovíz a nezastavěná část obce Jeneč. Z těchto obcí pouze Středokluky vykazují širší obslužnou funkci. Území krajinného okrsku Zákolanský potok si až doposud zachovává (alespoň vizuálně) venkovský charakter. Suburbanizace se projevuje spíše změnou využití jednotlivých objektů uvnitř sídel a transformací rekreačních objektů na trvalé bydlení. Výstavba na zelené louce je dosud velmi omezená. Územní plány ale počítají s výrazným extenzivním růstem obytných ploch v Lichocevsí (absolutně rekordních 573 % zastavěného území ve srovnání s počátečním stavem roku 2016, tedy téměř šestinásobný nárůst; s přelivem do krajinného okrsku Podmoráň) a v menší míře ve Svrkyni.

REKREACE V KRAJINĚ

KO je v některých svých částech tradiční rekreační lokalitou pro obyvatele Prahy (zejm. údolí severně od hradu Okoř, zejména z důvodu vysoké estetické hodnoty území a koncentrace významných kulturních míst, kterými je hrad Okoř či hradiště Budeč), v současnosti se rozvíjí zejména jezdeckví (vč. doplňkových služeb jako ustájení) a cyklistika. V údolí Zákolanského potoka mezi Okoří a Budčí je řada rozsáhlých chatových osad (např. Colorado, Višňovka). Jižní část území (Číčovice, Středokluky) jsou v tomto kontextu poněkud opomíjeny. V krajině KO je pouze několik cest pro bezmotorovou dopravu, ve kterých dochází ke střetům mezi různými typy rekreačního pohybu (pěší/cyklisté/jezdci na koních). Rekreační pohyb probíhá bohužel standardně po silnicích velmi zatížených individuální automobilovou dopravou.

PROSTUPNOST A CESTNÍ SÍŤ

Prostupnost krajinou je poměrně dobrá jak ve směru sever-jih, tak ve směru východ-západ, problém ale je, že prostupnost krajinou je zajištěna převážně jen silnicemi, které jsou značně zatížené automobilovou dopravou. Hustota cest pro pěší a cyklistický pohyb je velmi malá. V severní části území je prostupnost silně ovlivněna zejména dramatickým terénem, v jižní části pak tělesem dálnice D7 a zejména způsobem a měřítkem hospodaření v sousedním ORP a KO. Chybí pěší a cyklistické propojení mimo silnice mezi všemi obytnými sídly navzájem.

EKOLOGICKÁ STABILITA A MIGRAČNÍ PROSTUPNOST

Kostra ekologické stability je založena zejména na údolích Dobrovízského a Zákolanského potoka a jeho přítoků. Krajina je v KO Zákolanský potok relativně stabilní, ale postrádá propojení ve směru východ-západ.

ZÁMĚRY SE ZÁSADNÍM POTENCIÁLNĚ NEGATIVNÍM VLIVEM NA KRAJINU

➔ A.5 VÝKRES ZÁMĚRŮ | ZÁMĚRY S VLIVEM NA KRAJINU

Plánovaný extrémní rozvoj Lichocevsí dle platného ÚP, s hrozbou přetížení krajiny rekreačními aktivitami nových obyvatel a fatálního narušení vodního režimu krajiny

Přeložka silnice 240 (Praha) – Velké Přílepy – Kralupy nad Vltavou

ZÁKOLANSKÝ POTOK

03

KRAJINNÉ HODNOTY A POTENCIÁLY KRAJINNÉHO OKRSKU

- **A.2a VÝKRES HODNOT A KRAJINNÝCH POTENCIÁLŮ** | PŘÍRODNÍ A KRAJINNÉ HODNOTY
- **A.2b VÝKRES HODNOT A KRAJINNÝCH POTENCIÁLŮ** | ÚSES A KOSTRA EKOLOGICKÉ STABILITY
- **A.2c VÝKRES HODNOT A KRAJINNÝCH POTENCIÁLŮ** | KULTURNÍ HODNOTY

Přírodní park Okolí Okoře a Budče

Přírodní památka Zákolanský potok

Výrazná krajinná osa Dobrovízského a Zákolanského potoka v jinak otevřené intenzivně zemědělsky obhospodařované krajině

Široký údolní niva Zákolanského potoka v úseku Středokluky – Kalingrův mlýn – Velké Čičovice, s rybníkem Pod Panskou a podmáčenými loukami

Údolní niva Dobrovízského potoka v Dobrovízi

Přírodní památka Čičovický kamýk

Přírodní památka Pazderna

EVL Zákolanský potok

VKP Žákova skála

VKP Alej Středokluky (Lipská / Tereziánská alej)

Památné stromu Lípa u Michova mlýna, Dub v Noutonicích

Vesnická památková rezervace Dobrovíz (soubor barokních statků a usedlostí kolem centrální návsi)

Historická jádra Středokluk, Velkých Čičovic, Malých Čičovic, Okoře, Svrkyně, Noutonic a Hole

Malé a kompaktní vesničky v otevřené zemědělské krajině, s velkými krajinnými prostory mezi jednotlivými vesnicemi

Malebné malé osady Pazderna, Černovičky a Hole

Hřbitov a kostelem sv. Vavřince a kapličkou u Černoviček

Kaplička na Pazderně

Umělá jeskyně sv. Františka u Čičovic

Kaple narození sv. Kříže ve Malých Čičovicích

Kostel sv. Jana Křtitele v Noutonicích

Kostel sv. Michaela ve Svrkyni

Kostel sv. Prokopa ve Středoklukách

Kaple sv. Kříže ve Středoklukách

Kaple Panny Marie na návsi v Dobrovízi

Železniční viadukt u Nového Mlýna u Noutonic

Zřícenina hradu Okoř

Mlýny na Zákolanském potoce: Žákův mlýn u Dobrovíze, Kalingrovský mlýn (též Kučerovský, Podrybnický, Větší, Dolejší, Čtrnáctých) u Středokluk, Váchův (Dolejšův) mlýn u Okoře, Rybovy (též Hořejší, Na Dolích) mlýny u Okoře, Baurův/Varhaníkův mlýn u Okoře, Trojanův mlýn u Okoře, Dolský (též Štulcův) mlýn u Okoře

ZÁKOLANSKÝ POTOK

03

ZÁVADY A PROBLÉMY KRAJINNÉHO OKRSKU

VODNÍ REŽIM V KRAJINĚ

➔ A.6a PROBLÉMOVÝ VÝKRES | PROBLÉMY A OHROŽENÍ

Náchylnost zemědělské půdy ke zrychlenému odtoku dešťových vod, k přehřívání a přívalovým povodním na povodí kritického bodu na Zákolanském potoce u Číčovic

Vysoký stupeň zornění zemědělské půdy na náhorních plošinách nad údolím Zákolanského potoka, velmi nízký podíl krajinných prvků přispívajících retenci vody

Všechny boční přítoky Zákolanského potoka orané až na břehovou linii toků

HOSPODAŘENÍ V KRAJINĚ

➔ A.6a PROBLÉMOVÝ VÝKRES | PROBLÉMY A OHROŽENÍ

Nadměrná velikost půdních bloků mezi Holí a Svrkyní, u Noutonic a mezi Středokluky a Dobrovízí; velmi nízký podíl krajinných prvků přispívajících retenci vody

Vysoké ohrožení orné půdy větrnou erozí

Nízká hustota sítě zemědělských účelových komunikací a polních cest

Minimální podíl lesů

URBANIZAČNÍ PROCESY (OSÍDLENÍ / KRAJINNÝ RÁZ)

➔ A.6a PROBLÉMOVÝ VÝKRES | PROBLÉMY A OHROŽENÍ

Rozvoj skladovacích areálů ve vazbě na dálnice D6, D7 a Letiště Praha/Ruzyně, narušující měřítko krajiny a přetěžující území KO dopravou

Srůst zástavby obcí Středokluky a Bělky, ztráta krajinného prostoru mezi oběma obcemi

Brownfields bývalého zemědělského areálu v Malých Číčovcích

PROSTUPNOST KRAJINY PRO ČLOVĚKA A CESTNÍ SÍŤ

➔ A.6a PROBLÉMOVÝ VÝKRES | PROBLÉMY A OHROŽENÍ

Chybí pěší a cyklistické propojení mimo silnice mezi všemi obytnými sídly v KO i mimo KO navzájem

Chybějící kontinuální pěší a cyklistická prostupnost podél Zákolanského potoka ze Středokluk až na Okoř

Chybějící přímé vazby pro pěší a cyklisty mezi Středokluky a Černovičkami/Pazdernou a dále východním směrem ke kaňonu Vltavy a údolí Únětického potoka

Chybějící pěší a cyklistická prostupnost ze Středokluk k letišti a také ze Středokluk do Kněževsi a Nových Středokluk mimo silnice

Dálnice D7 jako vlečná bariéra pěší a cyklistické prostupnosti

ZÁKOLANSKÝ POTOK

03

EKOLOGICKÁ STABILITA / MIGRAČNÍ PROSTUPNOST / ÚSES

➔ **A.6b PROBLÉMOVÝ VÝKRES** | PROBLÉMY ÚSES I

➔ **A.6c PROBLÉMOVÝ VÝKRES** | PROBLÉMY ÚSES II

Roztříštěné vymezení RBC na Zákolanském potoce severně od Okoře

RBC jižně od Okoře („Okoř“) má nedostatečnou výměru

RBC jižně od Číčovic („Kalingrův mlýn“) má nedostatečnou výměru

Na RBK Zákolanským potokem chybí mezi Velkými a Malými Číčovicemi vložené biocentrum

RBK Zákolanským potokem stíněný zástavbou

Přerušení RBK Zákolanským potokem tělesem dálnice D6

Na RBK Zákolanským potokem chybí vložená LBC na území Středokluk

RBK Zákolanským potokem stíněný ve Středoklukách zastavěným územím

Nekonzistentní vymezení RBK Zákolanským potokem v ZÚR a ÚP Dobrovíže (V ZÚR chybné vymezení mimo hydrickou osu Dobrovízského potoka, napříč přes pole)

RBK Turskou plošinou je u Svrkyně vymezený na orné půdě a jižně od obce je zdvojený v místě, kde by mělo být vložené LBC

RBK od Číčovic ke Statenicím je vymezený na orné půdě a postrádá vložená LBC

Slepé zakončení LBK západně od Lichocevsí

Slepě zakončená větev lokálního ÚSES vedená paralelně s RBK mezi Číčovicemi a Statenicemi

Chybějící vložené LBC na LBK od Kněževsi k Dobrovízi

LBK od Kněževsi k Dobrovízi přerušovaný zastavěným územím obce východně od Dobrovíže

OHROŽENÍ KRAJINNÉHO OKRSKU

➔ **A.6a PROBLÉMOVÝ VÝKRES** | PROBLÉMY A OHROŽENÍ

Plánovaný plošný rozvoj zástavby Lichocevsí dle platného ÚP !!!!!!!

Poškození území KO ekonomickými aktivitami vázanými na letiště Praha/Ruzyně (zejm. skladování, doprovodné služby atp.)

Rozvoj skladových a komerčních aktivit okolo plánované MÚK v místě plánovaného napojení přeložky silnice II/240 na dálnici D7 mezi Kněževsí a Středokluky

ZÁKOLANSKÝ POTOK

03

VIZE KRAJINNÉHO OKRSKU

Zelená rekreační oáza s drobnými, kompaktními a jasně prostorovými vymezenými venkovskými sídly Čičovice, Dobrovíz, Okoř a Středokluky jako východišti do údolí Zákolanského potoka a krajiny Přemyslovských Čech v otevřené harmonické zemědělské krajině.

RÁMCOVÉ PODMÍNKY VYUŽITÍ (CÍLOVÉ KVALITY) KRAJINNÉHO OKRSKU

Zalesněné svahy a přírodě blízká niva spodního toku Zákolanského potoka, uzpůsobené intenzivnímu rekreačnímu zatížení jak Pražany, tak obyvateli sídel sousedících KO, usazené v harmonické kulturní krajině.

RÁMCOVÁ DOPORUČENÍ PRO OPATŘENÍ VEDOUcí K DOSAŽENÍ CÍLOVÉ VIZE KRAJINNÉHO OKRSKU

OBECNÁ OPAŘENÍ VEDOUcí K DOSAŽENÍ CÍLOVÉ VIZE KRAJINNÉHO OKRSKU

Vytvořit podmínky pro realizaci regionálních a lokálních prvků ÚSES, pro rozčlenění velkých půdních bloků.

Vytvořit podmínky pro kontinuální pěší a cyklistickou prostupnost údolím Zákolanského potoka ze Středokluk do Okoře.

Vytvořit podmínky pro vzájemná přímá pěší a cyklistická propojení všech obytných sídel v KO i v sousedních KO a v sousední ORP mimo silnice.

Vytvořit podmínky pro revitalizaci nivy a koryta Zákolanského potoka.

Nepřipouštět extenzivní suburbánní rozvoj zástavby obcí do volné krajiny.

Nepřipouštět extenzivní rozvoj obchodních a skladovacích potřeb hl. m. Prahy.

Zvýšit počet krajinných prvků, členit krajinu větším počtem (hustotou) prostorově nenáročných prvků (typicky cesty včetně doprovodných stromořadí/alejí, drobné vodní plochy, zasakovací průlehy, remízy atd.).

Při členění krajiny respektovat potřeby zemědělského hospodaření (typicky respekt k hranicím dílčích půdních bloků, tvary a velikosti půdních bloků atd.).

Zástavba sídel nesmí překročit krajinné horizonty.

UPOZORNĚNÍ NA VÝSKYT PRIORITYNÍCH OPATŘENÍ ČI ÚPRAV

Zvýšit počet krajinných prvků, členit krajinu větším počtem (hustotou) prostorově nenáročných prvků (typicky cesty včetně doprovodných stromořadí/alejí, drobné vodní plochy, zasakovací průlehy, remízy atd.).

Rozvoj ploch krajinné zeleně pro snížení vodní a větrné eroze.

Realizace prvků regionálního a lokálního ÚSES.

Rozvoj cestní sítě s doprovodnou vegetací mezi jednotlivými obytnými sídly v KO, v sousedních KO i v sousední ORP.